

Notat i opfølgning af KU Seniorforums sprogpoltiske høring d. 18. marts 2026

v. Anne Holmen, Frans Gregersen & Peter Harder

Indledende

Som arrangører af høringen har vi fundet det formålstjenligt at udarbejde nedenstående notat med henblik på at gøre pointer fra høringen tilgængelige som mulige referencepunkter for den videre diskussion der efter vores mening er behov for.

Programmet for høringen findes sidst i notatet med link til videoer af de enkelte indlæg og den afsluttende diskussion.

Notatet skal bidrage til at kvalificere diskussionen om Københavns Universitets sprogpolitik. Derfor denne forbemærkning: Det vil efter vores mening være uklogt at se diskussionen om internationalisering og sprogpolitik som udelukkende rationel. Der er stærke følelser på spil både hos de internationale ansatte, i offentlighedens vurdering af universitetet og hos de danske ansatte. For dette notat betyder det at vi er bevidste om at argumenter som udelukkende bygger på funktion men som ikke også placerer diskussionen i et større billede præget af overbevisninger som er stærkt funderede i grundlæggende holdninger, risikerer at overse de bevæggrunde der styrer de involveredes praksis. Til sidst i notatet lægger vi op til at Københavns Universitets sprogpolitik bør være baseret på forskning fuldstændig lige som universitetets undervisning er det. Det betyder imidlertid ikke at denne forskning skal negligere det betydelige indslag af holdninger som praksis er baseret på, tværtimod.

Indhold:

1. Sammenfatning af anbefalinger
2. Det aktuelle behov for øget fokus på sprogpolitikken
3. Om KUs sprogpolitik og dens implementering
4. Særligt om oversættelse
5. KU og digital suverænitet
6. Særlige pointer hentet fra høringen
 - 6.1. Danskkrav som en del af rekrutteringen
 - 6.2. Hvad skal internationalt ansatte tilbydes af danskundervisning - og hvornår?
 - 6.3. Enten/eller - eller blandinger?
 - 6.4. Fremtiden for de akademiske *linguae francae*
 - 6.5. Fremtiden for dansk som fagsprog
7. Afslutning - en forskningsbaseret sprogpolitik
8. Litteraturliste

1. Sammenfatning af anbefalinger

KU bør i sin sprogpolitik eksplicitere at alle fastansatte undervisere (inden for en aftalt frist) skal kunne bidrage til undervisningen på KU både på dansk og engelsk. Ansvar for at dette er praktisk muligt for den enkelte ansatte og derfor også bliver realiseret skal placeres enten hos en særlig enhed eller i de relevante ledelseslag (først og fremmest institutledere, sektions- og afdelingsledere) og i så tilfælde indarbejdes i disses årshjul. Der bør samtidig skabes kanaler ad hvilke ledelserne får oplysninger fra de internationalt ansatte, henholdsvis de dansksprogede ansatte, om hvor problemerne i sprogpolitikken opleves som akutte og hvor den opleves som velfungerende.

Alle ansatte bør have tilbud om dansktilegnelse allerede ved første ansættelse uanset om denne er tidsbegrænset eller ej og dette bør der kompenseres for i deres arbejdstid og der bør tages hensyn hertil ved fast ansættelse sådan som det er specificeret i sprogpolitikens punkt 2.3. Se nærmere nedenfor i afsnit 6.2.

Alle ansatte bør have tilbud om udvikling af deres kompetence inden for engelsk (eller et andet internationalt sprog) allerede ved første ansættelse uanset om denne er tidsbegrænset eller ej.

KU er en del af et internationalt forskersamfund men er også en central institution i det danske samfund. I begge egenskaber er der brug for at KU fungerer på flere sprog. Det betyder udnyttelse af oversættelsesprogrammer så alle kan få adgang til vigtige interne dokumenter. Men oversættelsesprogrammer bør kun benyttes samtidig med at det klart angives hvilken version af det pågældende dokument der er den eneste juridisk gyldige.

Oversættelsesprogrammer er ikke de eneste produkter fra tech-firmaerne der benyttes. Men det indebærer betydelige problemer i forhold til personfølsomme og andre interne informationer. KU bør derfor initiere et arbejde for at blive digitalt suveræn både inden for undervisning, administration og forskning. *Dette arbejde må baseres på en omfattende evaluering af de forhåndenværende oversættelsesprogrammer*, ikke mindst det nu anbefalede program co-Pilot. Se også sprogpolitikens §1.4:

https://cip.ku.dk/english/implementation_of_language-policy/employees-english-language-skills/1.4-new-version/

Indikatorer for hvor langt KU aktuelt er nået i implementeringen af sprogpolitikken bør udarbejdes på basis af de foreliggende forslag og derefter anvendes i de årlige rapporteringer.

KUs sprogpolitik bør være forskningsbaseret. *Der bør derfor gennemføres en grundig kortlægning af hvordan sprogpolitikken på KU praktiseres på de forskellige enheder.* Derudover bør sprogpolitikken baseres på kontinuerlige forskningsbidrag. Nogle af de indsatser der kan tænkes at være særlig relevante for fremtidens sprogpolitik på KU er:

- Undersøgelser der kan belyse hvordan internationale undervisere oplever – og i praksis imødekommer – de sproglige krav som sprogpolitikken stiller til dem forekommer os at mangle. De kunne med fordel indtænkes i kortlægningen af sprogpolitikken som den praktiseres.
- Undersøgelser af hvordan engelsk henholdsvis dansk talt med accent påvirker forståelsen hos de studerende og kollegerne. (Se Jensen og Thøgersen 2017 for en række vigtige pointer i denne henseende bl.a. at universitetsundervisning generelt ligger på et meget højere vanskelighedsniveau end de fleste undersøgelsers eksperimenter).

- En videreførelse af den sprogstrategiske satsning (2013-18) med 'Flere sprog til flere studerende' og et systematisk arbejde for at få tonet og integreret sprogmoduler så de bliver fagligt relevante i studierne og på den måde bidrager til kvalitetsudviklingen i fagene.
- En undersøgelse, baseret på en regelmæssigt ajourført kortlægning af de ansattes sproglige kompetencer (forstået i videste forstand), af hvordan KU bedre kan få glæde af de allerede ansatte ved at de får mulighed for efter eget ønske at udnytte disse kompetencer inden for sparring, vejledning og undervisning.
- En indsats for at styrke dansk som akademisk sprog.

De nævnte indsatser bør tilstræbes finansieret ved en blanding af eksterne og interne midler.

2. Det aktuelle behov for øget fokus på sprogpolitikken

KU har en udførlig og detaljeret sprogpolitik som er udarbejdet af et bredt funderet udvalg og blev fulgt af en referencegruppe som bl.a. omfattede en række internationale ansatte. Den blev godkendt af bestyrelsen i 2021

(https://cip.ku.dk/english/about_cip/about_parallel_language_use/UPCH_Language_policy_2021_web.pdf). Den omhandler dansk, engelsk og andre sprog og inddrager såvel undervisning som administrativ understøttelse og organisatoriske forhold, men ikke forskning.

Der er i hvert fald tre anledninger til lige nu at tage sprogpolitikken op til drøftelse:

For det første er der et globalt omsving i gang hvor Europa i højere grad skal etablere sig som en selvstændig enhed hvilket bl.a. kan få den sprogpoltiske konsekvens at engelsk ikke længere helt så entydigt vil blive set som eneste akademisk relevante sprog.

For det andet er der forskellige bestræbelser på at opnå digital suverænitet, dvs. uafhængighed af amerikanske tech-kompagniers systemer og interesser, herunder de store sprogmodeller som disse har udviklet og benytter.

Endelig er der for det tredje sket en vækst på KU mht. antallet af internationalt ansatte, især i midlertidige stillinger, som placerer parallelsprogspolitikken som en del af en rekrutterings- og fastholdelsespolitik hvor der ikke findes nogen ukontroversielle løsninger.

KU er ikke alene om disse udfordringer, de to første deles af hele det danske samfund, og den sidste adresseres f.eks. også af Dansk Industri som i et oplæg karakteristisk betitlet *Rooted in Denmark* (som indgår i en større kampagne om 'dansk arbejdslyst'), bl.a. skriver:

"For internationale medarbejdere kan det være en særlig udfordring at finde fodfæste både på og uden for arbejdspladsen.

Erfaringerne viser, at det i praksis ofte er forhold, der ikke har direkte sammenhæng med jobbet, f.eks. partnerens manglende jobmuligheder, børnenes skolegang, sproglige barrierer, manglende forståelse for uddannelses- og udviklingsmuligheder samt fravær af netværk og fællesskab, der gør det vanskeligt for de internationale medarbejdere og deres familier at slå rødder, og dermed se en fremtid i Danmark på den lange bane."

Se: <https://www.danskindustri.dk/fremtidens-arbejdslyst/rooted-in-denmark/#:~:text=For%20internationale%20medarbejdere%20kan%20det%20v%C3%A6re%20en,fodf%C3%A6ste%20b%C3%A5de%20p%C3%A5%20og%20uden%20for%20arbejdspladsen.>

Vi vil gerne allerede her gøre opmærksom på at den af KU Seniorforum etablerede høring naturligvis ikke dækkede alle aspekter af sprogpolitikken og slet ikke berørte alle grupper. Fokus i høringen var de internationale forskere. De administrativt ansatte, de 'nationale' ansatte og de studerende burde have deres særlige problemstillinger diskuteret ved særlige høringer, og vi opfordrer dels Studenterrådet dels HSU til at etablere sådanne. Men det betyder også at disse gruppers særlige problemstillinger ikke behandles i det følgende.

I det følgende vil vi viderebringe pointer fra høringen blandet med vores egne konklusioner. Ingen af de medvirkende har ansvaret for noget af det der står her, men vi vil gerne benytte lejligheden til at takke Janus Mortensen, Jacob Thøgersen, Dorte Lønsmann og Kamilla Kraft for uvurderlig hjælp. Forfatterne står dog alene til regnskab for den endelige formulering.

3. Om KUs sprogpolitik og dens implementering

Sprogpolitikker er dokumenter der ligger på en hjemmeside (nemmeste adgang pt. via CIP.ku.dk/sprogpolitikken på KU). Men for at påvirke virkeligheden skal de implementeres. Det kræver dels at alle relevante aktører kender sprogpolitikken, dels at den accepteres som retningsgivende for konkrete afgørelser f.eks. med hensyn til valg af undervisningssprog, beslutning om fast ansættelse og annoncering af ledige stillinger. Det blev på høringen diskuteret om der var brug for et organ til at følge implementeringen af sprogpolitikken og/eller at revidere denne løbende (sådan som det f.eks. anbefales i *More Parallel please*) eller om man i stedet skulle indarbejde sprogpolitikken i ledelsernes årshjul. På høringen argumenterede prodekan Hans Bräuner Osborne veltalende for det sidste. Det vil formentlig kræve indførelse af en række indikatorer som ledelseslagene i givet fald skulle anvende til jævnligt genkommende (årlige?) statusopgørelser, et arbejde som i sig selv må bygge på grundig forskning (se afslutningen af dette notat).

Det anbefales at rektoratet tager stilling til hvordan dette implementeringsproblem skal løses og hvilken rolle de forskellige relevante organer, ISM, CIP og Det internationale kontor og Diversitetsenheden skal spille.

4. Om oversættelse på KU

Oversættelse kan nu ske med rimelige om end ikke fejlfrie resultater ved hjælp af oversættelsesprogrammer. I de fleste tilfælde skal oversættelsen gennemgås af en sagkyndig før udsendelse. Der opstår under alle omstændigheder to problemer:

- (1) *Det skal umisforståeligt og på alle relevante sprog anføres hvilken version af dokumentet som er den juridisk gyldige.* Det blev på høringen (af rektor) fastslået at KU kommunikerer med resten af det offentlige system, først og fremmest Uddannelses- og Forskningsministeriet, på dansk og at de svar og henvendelser som udgår fra KU og retter sig mod andre dele af det offentlige system, derfor udelukkende har danske versioner som de juridisk gyldige versioner. (Hvad der gælder for henvendelser til og fra EU er ikke klart (for os)).
- (2) *Det må sikres at anvendelse af oversættelsesprogrammer ikke automatisk medfører at de kildedata som skal oversættes, stilles til rådighed for det firma som ejer oversættelsesprogrammet.* Dette er en del af problemstillingen om digital suverænitæt, se nedenfor.

Det anbefales at ledelsen tager stilling til hvordan disse problemer løses både på kort og på langt sigt. Deres løsning har oplagte konsekvenser for dispositioner som angår oversættelsesindsatsen. De (alt for få!) oversættere man har, skal anvendes på de absolut mest relevante områder og skrivelser. Se også sprogpolitikens §4.1:

https://cip.ku.dk/english/implementation_of_language-policy/4.-administrative-services-to-support-inclusion/4.1-subprinciple/

5. KU og digital suverænitæt

Flere universiteter har allerede annonceret tiltag for at undgå at alt hvad der foregår på et universitet, simpelthen i kraft af at man udnytter patenterede og privatejede ressourcer til søgning, sparring, analyse og oversættelse, bliver udleveret til de amerikanske virksomheder

som ejer disse ressourcer. Problemstillingen indgår i overvejelser på europæisk plan om at blive såkaldt digitalt suveræne. Således har den franske stat annonceret at man vil frigøre sig fra styresystemet Windows (som ejes af amerikanske Microsoft) og gå over til styresystemet Linux som er *open source*. Forudsætningen for at dette bliver holdbart er imidlertid en langsigtet opbygning af en europæisk tech-industri som hviler på open source. Ellers vil der blive tale om et bølgeskvalp i lighed med tidligere.

NTNU i Trondheim har skabt et tværfagligt initiativområde – Digital Enterprise – som bl.a. omhandler digital suverænitet. Samtidig har man sikret at de sprogmodeller som anvendes af de studerende, ligger på universitetets egne servere (<https://www.khrono.no/ntnu-lanserer-nytt-ki-verktoy-tryggeste-i-norge/1046605>). Dette simple tiltag er første skridt men det næste må være at udforme AI-systemer som både er lukkede for eksport af data (for på den måde at kunne sikre at de kan anvendes også i administrative sager på KU, som typisk vil rumme personfølsomme sager) og samtidig områdespecifikke dvs. trænet på KU-data så de bliver bedre til lige præcis KUs formål. Vi er sikre på at dette allerede er i gang.

For så vidt der er tale om kommunikation mellem universiteter og ministerium, er dette et nationalt anliggende og bør udformes i samarbejde med de andre universiteter. For så vidt der er tale om KU-interne forhold skal der være programmer der kun er tilgængelige i et lukket system på KU.

6. Særlige pointer hentet fra høringen

6.1. Danskkrav som en del af rekrutteringen

Det er KUs politik at der fortsat skal undervises på dansk – og måske i fremtiden også oprettes elementer hvor der undervises på flere (for danskere fremmed)sprog end engelsk – og det kræver at dette håndteres som et eksplicit krav der hvor dette er relevant. Jf. sprogpolitikens afsnit 8, https://cip.ku.dk/english/implementation_of_language-policy/8.-maintaining-danish-as-an-academic-language/.

John Renner Hansen tog i sit oplæg på konferencen udgangspunkt i de bestemmelser der står i den nugældende politik om de internationale danskkompetencer:

“2. International employees’ Danish-language skills

2.1 In general, it is expected that tenure-track assistant professors, associate professors and professors are able to contribute to teaching in Danish after 3-6 years, including grading and supervising students – at a level of skills that corresponds to the teaching they are to undertake.

2.2 The relevant manager must communicate the expectations for employees set out in 2.1 in job adverts and at job interviews and during the first years of employment, and look into their need for support in order to meet the expectation.

2.3 International tenure-track assistant professors, associate professors, professors, managers as well as permanent technical and administrative staff are to be offered paid, targeted Danish-language courses, preferably on campus. This offer must be clearly articulated during the job interview. It is necessary that management allows for devoting the necessary time during working hours for taking Danish-language courses. This may, for a period of time, replace other duties, for example teaching.

2.4 In relevant cases, international staff in fixed-term positions must be encouraged to learn Danish with regard to improving their career opportunities in Denmark and enhancing their integration at the workplace and in Danish society. Thus, the department/faculty should also offer Danish language courses to fixed-term staff members and PhD students.“

https://cip.ku.dk/english/about_cip/about_parallel_language_use/UPCH_Language_policy_2021_web.pdf

John Renner Hansen problematiserede om politikken faktisk i løbet af de sidste fem år er blevet implementeret og tog særlig fat på om det sker i forhold til det ovenfor anførte, særligt 2.1. Det er et kernepunkt i bestemmelserne, og der er meget der tyder på at lige disse paragraffer har samme status i KUs organisation som en række bestemmelser i færdselsloven har for befolkningen som helhed: De er gode nok i princippet men bliver fortolket efter omstændighederne - og det betyder vildt forskelligt.

Hvis dette er tilfældet, skal bestemmelserne enten ændres (som John Renner Hansen foreslog) eller implementeringen ses efter i sømmene så den faktisk finder sted som intenderet. Vi anbefaler det sidste. Se i øvrigt nedenfor.

I forhold til punkt 2.3 ovenfor bemærker vi at vores udregninger af hvor meget tid der typisk vil gå til at tilegne sig dansk nok til at kunne fungere som angivet i sprogpolitikken, tilsiger at de internationalt ansatte får modregnet ca. 600 timer afhængig af vedkommendes udgangspunkt. Om dette skal tages fra undervisningen eller andre forpligtelser (administration) er naturligvis variabelt og bør aftales mellem den ansatte og vedkommendes leder semester for semester.

6.2. Hvad skal internationalt ansatte tilbydes af danskundervisning - og hvornår?

Til høringen forelå et notat fra arrangørerne (med Anne Holmen som førsteforfatter) om *Danskravet og de internationale medarbejdere*

(<https://seniorforum.ku.dk/arrangementer/2026/ku-seniorforums-sprogpolitiske-hoering/sprogpolitisk-hoering-baggrundspapirer.pdf>). I notatet anslås det at der samlet vil være brug for en investering på i alt ca. 600 timer for at en internationalt ansat kan komme op på et niveau for dansk som vil være udgangspunktet for en forsvarlig undervisningspraksis på dansk. Det skal understreges at en sådan beregning er underlagt en række begrænsninger og derfor for at tjene som rettesnor skal underbygges af undersøgelser som den vi foreslår af hvordan sprogpolitikken på KU fungerer i praksis.

Der opregnes i notatet en række forskellige faktorer som kan understøtte dansktilegnelsen, og der peges på at de internationalt ansatte er relativt forskellige mht. om vedkommende har et beslægtet sprog som førstesprog (dvs. et nordisk eller et germansk sprog, eller et fjernere beslægtet indoeuropæisk sprog) eller et ubeslægtet sprog som f.eks. kinesisk, om vedkommende behersker et eller flere sprog allerede og en række andre motivationelle faktorer. Dette blev også belyst på høringen i Gemma Solomons, Heike Omerzus og Silvia Adamos indlæg. Endelig blev det anført at en sammensætning af generel introduktion (ved et sprogcenter) og skræddersyet danskindlæring (ved CIP) i langt de fleste tilfælde vil være den mest effektive form.

Under alle omstændigheder er der således tale om en investering af tid og kræfter - og det i en situation hvor de ansatte er optaget af at kvalificere sig i et i forvejen stærkt kompetitivt miljø og af at skulle falde til i nye omgivelser. Dansktilegnelsen kæmper dermed voldsomt med andre

(relevante) krav på tid og indsats. Det bliver derfor helt afgørende om og i givet fald hvornår tilbuddet om dansktilegnelse skal præsenteres som henholdsvis ønskeligt og/eller nødvendigt.

Det står fast at det er et krav for fastansættelse som professor at man kan påtage sig undervisning og administration (se KUs meriteringsprincipper). Dette vil i mange – de fleste – tilfælde foregå på dansk (jf. John Renner Hansens indlæg på høringen). Dette angiver således den sidste frist: ved ansøgning om den type fast ansættelse. Men flere af indlæggene på konferencen – først og fremmest Rafael Lomeus – antyder at det kunne være klogt for KU *at give alle internationale et tilbud af denne art så det selvfølgelig indgår i rekrutterings- og fastholdelsespolitikken på KU at tilbyde danskundervisning*. På den måde vil valget blive et aktivt til- eller fravalg: Ja tak jeg vil gerne i hvert fald have muligheden for at blive her når min tidsbegrænsede stilling som stipendiat eller post doc ophører. Eller: Nej tak jeg har klare planer om kun at være her i den tid min ansættelse varer.

Vi er klare over at der for mange midlertidigt ansatte ikke er et reelt valg, medmindre tilbuddet fra KU indebærer en forlængelse af ansættelsen svarende til den i dansktilegnelsen investerede tid. Ellers er der alle grunde til at tro at stipendiater, post doc'er ja selv adjunkter vil bruge al til rådighed stående tid på at kvalificere sig i forhold til de kriterier der er for deres konkurrenceoptimering på længere sigt. Eller sagt på en anden måde: Hvis KU vil indarbejde et dansktilbud som en reel mulighed også for forskere der ikke bliver ansat i en fast stilling på KU, skal der være fuld kompensation for den tid der bruges på det.

6.3. Enten/eller - eller blandinger?

I Kirsten Busch Nielsens indlæg på den sprogpoltiske høring blev bl.a. den polarisering mellem dansk og engelsk der ganske ofte præger debatten om sprogpolitik, taget op på flere måder. Kirsten Busch Nielsen viste selv en særlig udgave af parallelsproglighed idet hun benyttede engelsk til at introducere de slides der illustrerede hendes indlæg og samtidig uddelte en parallelsproget version af pointerne. Ved den sprogpoltiske høring var der af de mere end 60 tilhørere ved forespørgsel to eller tre der ikke forstod talt dansk. Rektor anvendte derfor engelsk i sin præsentation. Det forudsætter at alle de tilstedeværende danskere (og andre nationaliteter) forstår engelsk på højt niveau og at rektor selv ubesværet taler lige så godt engelsk som dansk. Begge dele var helt sikkert tilfældet men kan dog ikke altid forventes at være tilfældet.

Derudover skulle det vel betyde at samtlige tilhørere ved høringen også formulerede sig ubesværet på engelsk. Det rejser den anden side af parallelsproglighedsproblemstillingen, nemlig hvor meget der gøres for engelskkompetencen, eller andre relevante sproglige kompetencer, hos dem der ikke har engelsk som førstesprog. I takt med at de forskellige krav til undervisningen stiger, stiger kravene til engelskkompetence hos de danske ansatte tilsvarende. Man kunne tænke sig at KU eksplicit formulerede det som mål *at alle ansatte skal kunne undervise på både engelsk og dansk*. Det anbefaler vi for det vil være en klar rettesnor at følge i den kommende indsats.

Men igen kræver det en differentiering hvor inddragelse af de ansattes oplevelse er nøglen: Hvor oplever den ansatte at have problemer: ordforråd/termer, diskurs, udtale eller sætningsdannelse? Hvor sikker skal man føle sig sprogligt for at være en god underviser og blive oplevet som en kompetent fagperson? Og er det sproglige overhovedet det centrale eller er det snarere deltagelse og inddragelse? Vi tager her udgangspunkt i den ansattes egen vurdering af situationen men der kan være god grund til at den ansatte tager det op som tema

over for de studerende og/eller vedkommendes leder for at få suppleret oplevelsen indefra med synspunkter udefra. Andre informationer kan man få fra den certificeringspraksis der under navnet TOEPAS gennemføres på CIP. Den har den store fordel at være empirisk baseret på vurderinger af forståelighed og at inddrage den certificerede som en aktiv partner i processen. Se nærmere i Dimova 2017.

Der er i notatet til den sprogpoltiske høring om danskkrav til de internationalt ansatte en række formuleringer om forskellige blandinger som også er stærkt relevante for den omvendte situation: Forelæsning på dansk med engelske slides, forelæsning på engelsk men med svar på spørgsmål på dansk, etc. etc.

6.4. Fremtiden for de akademiske *linguae francae*

Vi opfører os i Danmark som om engelsk er det eneste akademiske *lingua franca*. Det er det nok overvejende - eller overvældende - i Danmark, men det er ikke sikkert det vil være sådan i fremtiden.

Dels kan man rejse det oplagte spørgsmål om standardskriftsproget i den multilinguale 'nationalstat' Kina, vil blive dominerende inden for visse områder i takt med at Kina indtager den internationale førerstilling på området. Kunne man ikke tænke sig at også danske forskere vil lære sig kinesisk for simpelthen at få adgang til frontforskning inden for f.eks. grønne teknologier? Dels kan man spørge om ikke et mere selvbevidst Europa både i lyset af BREXIT og af Trumps (gradvise?) tilbagetrækning af USA fra Europa vil få brug for flere af de store europæiske sprog: Fransk, som allerede er vigtigt i EU, spansk, som også er nøglen til Latinamerika, og tysk som tales af vores største eksportmarked, er de oplagte kandidater.

KU har stadig undervisning i og på de nævnte fremmedsprog og flere til, men der er ingen grund til at skjule at det kræver en langsigtet indsats for at få de studerende til igen at strømme til. Der er ikke mangel på politisk opbakning (men derimod nok på politisk langtidsholdbare løsninger) så det er nærmest at sparke en åben dør ind hvis KU ville lancere universitetets egen sprogpoltiske indsats i forlængelse af bl.a. det vellykkede program med *flere sprog til flere studerende* under den sprogstrategiske satsning i den forrige strategiperiode.

I forhold til de internationale ansatte kan man her pege på at de er en uudnyttet ressource i og med at de repræsenterer førstesprogskompetence på en række forskellige sprog, en kompetence som kun sjældent bliver udnyttet i undervisningen.

6.5. Fremtiden for dansk som fagsprog

På høringen spurgte Helle Porsdam om fremtiden for dansk som fagsprog. Hun berørte dermed et af de centrale spørgsmål i parallelsprogspolitikken nemlig om man kan fremme dansk som akademisk sprog samtidig med at man fortsætter den internationale synliggørelse af dansk forskning (jf. også diskussionen under Kirsten Busch Nielsens indlæg). Dansk fagsprog er oplagt både til stede og en nødvendighed i de professionsuddannelser som retter sig mod bestemte funktioner i det danske samfund: som dyrlæger som kontrollerende i landbruget og som praktiserende med speciale i kæledyr, som præster og læger, som jurister og statskundskabskandidater som skal fungere i centraladministrationen eller Nationalbanken, og for gymnasielærere af alle typer for blot at nævne de mest synlige (se i øvrigt Lønsmann og Thøgersen 2026). Her vil en internationalisering af uddannelserne skulle gå hånd i hånd med

en fornyelse af dansk fagsprog med inkorporering af nye termer til at betegne nye produkter og processer inden for uddannelsens område.

Norge er gået i udbrud i Norden ved at etablere to velfinansierede centre for norsk fagsprog, ét ved universitetet i Bergen og ét ved universitetet i Oslo. De har lidt forskellige tyngdepunkter men skal samlet belyse problemstillingen i løbet af perioden fra 2025 til og med 2033. Det sker på opdrag fra den norske regering som et led i en handlingsplan for norsk fagsprog i academia, se

<https://www.regjeringen.no/contentassets/1800367dc51846b98a0b33817f03c958/no/pdfs/handlingsplan-fra-ord-til-handling.pdf>. Situationen i Norge er fuldstændig sammenlignelig med vores. Handlingsplanen hedder *Fra ord til handling*. Måske skulle vi lære af det – og den. Det koster kun 80 millioner – norske – kroner.

7. Afslutning – en forskningsbaseret sprogpolitik

Københavns Universitet har i forvejen et unikt udgangspunkt i og med at CIP, ISM, Diversitetsenheden og Internationalt kontor understøtter integrations- og internationaliseringspolitikken på KU. For CIP gælder at der er tale om forskningsbaseret rådgivning. Det er ikke alt der er undersøgt på selve KU (om end det faktisk er imponerende hvor meget der er det, se litteraturlisten nedenfor eller (også) i baggrundsmaterialet til høringen) men sprogpolitik er et brandvarmt emne i international forskning og erfaringer fra en lang række lande, herunder sammenlignelige som de nordiske og de baltiske, er til rådighed i en form så de i passende kondenseret form kan inddrages af ledelsen. På visse punkter vil der dog stadig være basis for at iværksætte initiativer for at få en solid basis for den fremtidige sprogpolitik:

Digital suverænitæt: Målet må her være frigørelse af KU fra amerikanske tech-firmaer og oprettelse og drift af serverkapacitet som kan klare at køre store sprogmodeller for KUs studerende og ansatte i et lukket kredsløb. Hertil kommer udvikling af nye programmer der kan trænes til at oversætte administrative dokumenter tilnærmelsesvis fejlfrit og programmer til at administrere undervisning men som er baseret på enten open source eller europæiske programmer udviklet i fællesskab mellem universiteter og med inddragelse af alle brugertyper undervejs. Et vigtigt aspekt er hvad de forskellige grupper på universitetet forstår ved en 'fejlfri', en 'acceptabel' og en 'perfekt' oversættelse. Dette punkt vil under alle omstændigheder betyde erstatning af en række kendte programmer og det er i sig selv en proces der er både skrøbelig, fuld af faldgruber og omkostningsrig. Brugerinddragelse er helt uundværlig på alle trin. Ellers ender man i dobbelt forstand med et Rejs ud!

Forståelighed: Forståelighed har mange forskellige facetter men for at videreudvikle undervisning og administration på et dansk som tales af internationalt ansatte, skal det undersøges hvor de internationalt ansatte, de danske og de internationale studerende oplever vanskelighederne med at forstå og deltage i undervisning, vejledning og eksamination. Accepten af at en given aktivitet kan være på et andet sprog end standarddansk (og standardengelsk) er i sig selv et interessant forskningsspørgsmål men bliver helt nødvendig som ingrediens i et sådant forskningsprogram. Det kræver at de studerende på KU inddrages aktivt i hele processen, jf. Emma Henriksen Dues indlæg på høringen. I forlængelse af de indledende ord vil vi gøre opmærksom på at en ændring af faktisk praksis vil indebære en langtrækkende og formentlig permanent diskussion om holdninger til sprogpolitisk centrale emner som

hvornår og hvordan de forskellige sprog skal eller kan anvendes til hvad på et universitet der som KU hovedsagelig er finansieret af skatteindbetalinger.

En grundig undersøgelse af KUs sprogpolitik IRL: For at kunne vide hvordan sprogpolitikken på KU faktisk fungerer og hvor den ikke gør det, bør der gennemføres en omfattende kortlægning af sprogpolitik i praksis på forskellige typiske enheder på de forskellige fakulteter, herunder de forskellige gruppers holdninger til sprogpolitikken. Det vil skabe den viden der gør en realistisk revision af sprogpolitikken mulig. Den opsamlede viden bør samtidig stilles til rådighed for den enhed eller de lag af ledelsen som får til opgave at monitorere sprogpolitikken implementering i fremtiden.

KUs egne indikatorer til at følge sprogpolitikken implementering: For at kunne monitorere implementeringen af sprogpolitikken kræves det at der findes indikatorer som reliabelt og validt viser hvordan det står til på et givet tidspunkt. Det er i sig selv et forskningsprogram som tiltrækker sig betydelig interesse og hvor KU har mulighed for igen at gå forrest. Man kan placere opgaven i et udvalg der skal stå for implementeringen af sprogpolitikken eller på CIP, men der skal under alle omstændigheder tages stilling til hvordan man sikrer at sprogpolitikken gennemføres i alle led.

Feed back-mekanismer: Det må sikres at de internationalt ansatte kommer til orde i denne proces. Der må derfor etableres administrative rutiner som får holdninger og erfaringer fra denne gruppe bragt tilbage til ledelserne. Diversitetskontoret vil være det oplagte sted at placere denne funktion. Når vi ikke her nævner at de danske ansatte naturligvis også skal komme til orde, skyldes det vores opfattelse af at dette lige så naturligt indgår i den almindelige ledelsesopgave.

8. Litteraturliste

I de følgende publikationer indgår data fra KU, evt. i sammenligning med data fra andre universiteter:

Om KUs sprogpolitik

CIPs forslag til implementering af sprogpolitikken.

https://cip.ku.dk/english/implementation_of_language-policy/

Gregersen, F., Holmen, A. & Larsen, S. (2021). En utopisk-realistisk sprogpolitik: nogle scenarier som udgangspunkt for en kritisk diskussion af Københavns Universitets nye sprogpolitik. I T. Kristiansen, & A. Holmen (red.), *Sprogs status i rigsfællesskabet 2031*. Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet.

Gregersen, F., Josephson, O., Kristoffersen, G., Östman, J.-O., Holmen, A., Londen, M. (2018). *More parallel please*. Nordic Council of Ministers. Tema Nord Bind 2018 Nr. 523

Holmen, A. (2018). Shaping a multilingual language policy. Gatekeepers and drivers of change. In Siiner, M., Hult, F. & Kupisch, T. (eds.). *Contemporary perspectives on language acquisition planning*. Springer.

Larsen, S. (2019). *PH.D.-STUDERENDES BEHOV FOR SPROGLIG KOMPETENCEUDVIKLING: En spørgeskemaundersøgelse blandt stipendiater på Københavns Universitet*.

Mortensen, J. (2025). In pursuit of common ground: Language policy in transient multilingual communities. *Cahiers de praxématique*, (83). <https://doi.org/10.4000/147hx>

Mortensen, J. & Haberland, H. (2021). Hvornår kommer ulven? I T. Kristiansen, & A. Holmen (red.), *Sprogs status i rigsfællesskabet 2031* (Bind C13). Københavns Universitet, Humanistisk Fakultet.

Om dansk som andetsprog

Frederiksen, K.-M. (2013). At finde sin stemme på dansk. *Sprogforum. Tidsskrift for Sprog- Og kulturpædagogik*, 19(57), 7. <https://doi.org/10.7146/spr.v19i57.26196>

International Staff Mobility (2025). Tailored Danish Language Tuition for International Faculty VIP Pilot Project 2022 - 2023 Benefits and Recommendations.

https://ism.ku.dk/contact/brochures-checklists/brochures/Pilot_Project_ENG_-_Tailored_Danish_Language_Tuition_for_International_Faculty_VIP.pdf

Ritchie Green, A. (2022). "Man bliver mere dansk end de danske undervisere". En undersøgelse af dansk som andetsprog hos internationale undervisere på Københavns Universitet. https://curis.ku.dk/ws/files/320097291/Speciale_fardig.pdf

Podcasts om dansk for internationale medarbejdere: <https://nyheder.ku.dk/podcasts/sprogbrug-paa-ku/>

Om undervisning på engelsk

Yuksel, D., Hultgren, A.K. & Shrestha, P. (2026). *Language policy and practice: A review of the literature on English in education*. British Council. <https://doi.org/10.57884/5255-D632>

En bog udgivet 2019 samlede op på de mange udvikling- og forskningsprojekter vedrørende undervisning på engelsk på KU (EMI) og på sammenlignelige europæiske universiteter indtil 2018:

Henriksen, B., Holmen, A. & Kling, J. (2019). *English Medium Instruction in Multilingual and multicultural universities. Academics' voices from the Northern European Context*. Routledge.

Udgivelser derefter:

Dimova, S. 2017. Life after oral English certification: The consequences of the Test of Oral English Proficiency for Academic Staff for EMI lecturers. *English for Specific Purposes* 46. 45-58. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2016.12.004>

Dimova, S., & Kling, J. (2018). Assessing EMI Lecturer Language Proficiency Across Disciplines. *TESOL Quarterly*, 50, 634-656.

Dimova, S. et al. (2019). *EMI Handbook*. http://www.dal.udl.cat/export/sites/Dal/documents_pdf/TAEC-Handbook_

Molino, A., [Dimova, S.](#), Kling, J. & [Larsen, S.](#), (2022). [*The Evolution of EMI Research in European Higher Education*](#). New York: [Routledge](#). 236 s

Dimova, S., & Kling, J. (2023). CEFR profiles for oral English certification of lecturers in higher education. I *EMI Classroom Communication: A Corpus-Based Approach* (s. 14-35). Taylor and Francis/Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003349150-2>

Dimova, S., & Jensen, C. (2024). EMI Students' Perceptions of Lecturers' English Competences for Teaching. I D. Lasagabaster, A. Fernández-Costales, & F. D. L. González-Mujico (red.), *The Affective Dimension in English-Medium Instruction in Higher Education* (s. 206-223). Multilingual Matters.

Jensen, C. & Thøgersen, J. (2017). Foreign accent, cognitive load and intelligibility of EMI lectures. *Nordic Journal of English Studies* 16 (3), 107-137.

Nissen, C. F. R., & Ulriksen, L. (2016). Sker der noget med læringsudbyttet, når undervisningssproget skiftes?. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 11(20), 14-103. <https://doi.org/10.7146/dut.v11i20.22067>

Integration af sprog og fag (herunder sprogstrategisk satsning og sprog som tillægskompetence)

Dimova, S., & Kling, J. (red.) (2020). *Integrating Content and Language in Multilingual Universities*. Springer. Educational Linguistics Bind 44 <https://doi.org/10.1007/978-3-030-46947-4>

Kirilova, M., Holmen, A., & Larsen, S. (2023). More Languages for More Students: Practice, Ideology and Management. I H. Bojsen, P. Daryai-Hansen, A. Holmen, & K. Risager (red.), *Translanguaging and Epistemological Decentering in Higher Education and Research* (s. 49-74). Multilingual Matters.

Kling, J., Larsen, S., & Thomsen, S. F. (2017). The Need for Focused Literacy Training in the Medical School Curriculum: A Cross-Sectional Study of Undergraduate Students. *Education Research International*, 2017, Artikel 7273824. <https://doi.org/10.1155/2017/7273824>

Kraft, K., Larsen, S., & Holmen, A. (2023). Sprog som tillægskompetence: Hvilke sprog og hvorfor? *Sprogforum*, 75, 89-97. <https://tidsskrift.dk/spr/article/view/136124>

Larsen, S., & Holmen, A. (2017). Towards more languages for more students at University of Copenhagen: The interplay between local and global drivers of change. *CASALC Review*, 2016-2017(2), 132-144.

Larsen, S., & Holmen, A. (2024). *Hvordan udvikler vi undervisning i sprog som tillægskompetence? Anbefalinger og erfaringer fra et tværinstitutionelt udviklingsprojekt*. Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFF). <https://viden.ncff.dk/ncff#readBook::bookId==512574>

Larsen, S., & Holmen, A. (2025). Sprog som tillægskompetence på Københavns Universitet - muligheder og barrierer for fagintegreret undervisning. *Nordic Journal of Language Teaching and Learning*, 13(2), 215-236. <https://doi.org/10.46364/njltl.v13i2.1501>

Larsen, S., Laursen, K. Å., & Skriver, K. (2023). Fra forsøg til forankring: Flersproget faglig skrivning på bacheloruddannelsen i biokemi. *Dansk universitetspædagogisk tidsskrift*, 25-40.

Raffing, R. et al. (2021). *Facilitators and Barriers for Young Medical Doctors Writing Their First Manuscript for Publication*. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(16), Artikel 8571. <https://doi.org/10.3390/ijerph18168571>

Raffing, R. et al. (2023). From Targeted Needs Assessment to Course Ready for Implementation—A Model for Curriculum Development and the Course Results. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), Artikel 2529. <https://doi.org/10.3390/ijerph2003252>

Om arbejdsmarkedet og forholdet mellem engelsk og dansk

Lønsmann, D., & Thøgersen, J. (2026). The prominence of English in Danish workplaces: Approaching a bilingual labour market. *Apples - Journal of Applied Language Studies*, 20(1), 1-23. <https://doi.org/10.47862/apples.161347>

Kirilova, M., Tranekjær, L., Holmen, A., & Svendsen Pedersen, M. (2023). *Sproglæring på arbejdspladser: En videnspakke om sproglæring på arbejdspladser i de nordiske lande og erfaringer med sprogunderstøttende indsatser på danske arbejdspladser*. Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI).

KU Seniorforums Sprogpolitiske høring

18. marts 13-16.45 på KU Søndre Campus, lokale 4A.0.69

Program

Ordstyrer: Anne Holmen

Spørgepanel: Frans Gregersen, Anne Holmen og Peter Harder (arrangørerne)

13.00- 13.10: Indledning v. arrangørerne: Fakta om sprogpolitikken, fokus for dagens høring v. Peter Harder

1. session: **Reglerne, politikken og dens begrundelser, ledelsens synspunkt**
format: 5 minutters statement efterfulgt af 10 minutters svar på spørgsmål fra Harder, Holmen og Gregersen

13.10-13.25: David Dreyer Lassen, rektor, KU

13.25-13.40: John Renner Hansen, fhv. dekan og formand for den arbejdsgruppe som skrev KUs sprogpolitik

13.40-13.55: Kirsten Busch, dekan og formand for arbejdsgruppen vedr. TAP-sprogpolitik

13.55-14.10: Emma Due, Studenterrådet, KU

14.10-14.25: Hans Bräuner Osborne, prodekan SUND

14.25-14.40: Heike Omerzu, prodekan TEO

PAUSE: 14.40-15.00

2. session: **Status og fremtidige perspektiver: *De internationale ansattes synspunkt***

format: 5 minutters statement efterfulgt af 15 minutters svar på spørgsmål fra Harder, Holmen og Gregersen

15.00-15.20: Gemma C. Solomon, Kemi, SCIENCE

15.20-15.40: Silvia Adamo, JUR

15.40-16.00: Rafael Lomeu, CIP, HUM

16.00-16.45: Åben mikrofon og til sidst: Tak for i dag

På adressen

<https://seniorforum.ku.dk/nyheder/2026/sprogpolitisk-hoering/>

finder du ikke blot baggrundsmaterialet, men også alle indlæg ved selve høringen som videoer til gennemsyn når og hvor det passer dig!